

udkom, hylbede man meget det Princip, at der skulde være en fælles overordnet Communal-Bestyrrelse for Kjøbstad og Land; men det viste sig i Tiden, at Kjøbstæderne slet ikke vare tilbøielige til at gaae ind paa dette Princip, og i Loven af 6te Juli 1867 om Landcommunernes Styrelse vedtog man derfor særlige Bestemmelser, deels for Sognecommunernes og deels for Amtscommunernes Styrelse for Landets Bedkommende, medens man ved en anden Lov vedtog særlige Bestemmelser for Kjøbstædernes Bedkommende. Da man nu er kommen ind paa dette Princip, troer jeg ogsaa, at man maa gaae bort fra den Bestemmelse, man har i Loven af 8de Marts 1856 om Skolefondene, saaledes at der bliver en særlig Skolefond for Landet og en særlig for Kjøbstæderne. Jeg troer, at de Interesser, som findes i Kjøbstæderne og paa Landet, og hvortil Udgifterne skulle udredes af Skolefondene, ere meget forffjellige i deres Oprindelse, og derfor kan man ogsaa, naar man kommer til en saadan Søndring mellem Kjøbstæderne og Landet i Henseende til Skolefondene, vedtage en anden Fordelingsmaade for Landets Bedkommende. Jeg har tænkt mig, at man da istedetfor det nu bestemte Bidrag pr. Td. Hartkorn kunde sige, at Skoleraadene skulde have Myndighed til at fordele den Sum, som er nødvendig til de aarlige Udgifter, paa de forffjellige Communer, deels efter Hartkornet, deels efter Folketallet og deels efter Amtsråadets Skøn. Paa den Maade vilde man komme til at faae de Bedbøvere paa Landet, som ikke ere Hartkornsbrugere, og hvis Antal efterhaanden bliver større og større, beskattede til Skolefondene. Vi vide, at der omkring paa Landet opstaaer flere Handelspladser af ikke saa ringe Omfang, og vide ligeledes, at der i de forffjellige Communer nedfatter sig endeel Handlende samt endeel andre Næringsdrivende, der have ligesaa gode Indtægter som de, der leve af Agerbrug, men som desuagtet ikke bidrage Noget til Skolefondene eller til Amtspartitionsfondene. Jeg troer derfor, at det var værd ved dette Lovforslag at tage under Overveielse, om man ikke skulde gaae det Skridt videre, først at faae Skolefondene sondrede særligt for Kjøbstæderne og særligt for Landet og

derneft fordele de nødvendige Udgifter for Landets Bedkommende, saaledes som man f. Ex. har gjort det i den sidste Indkomstskattelov, hvorefter Fordelingen mellem de forffjellige Communer skete saaledes, at $\frac{1}{3}$ lignedes efter Hartkorn, $\frac{1}{3}$ efter Folkemængden og $\frac{1}{3}$ efter Amtsråadets Skøn. I Henseende til Statens Bidrag kan man da ved de aarlige Finantslove, istedetfor under Lov at bevilge en Sum til samtlige Skolefonds over hele Landet, fastsætte, hvor stor en Deel der skal tilfalde hvert Amtsskolefond, særligt for Landet og særligt for Kjøbstæderne. Det vilde ikke være saa meget vanskeligt gennem de aarlige Finantslove at foretage denne Fordeling, og paa den Maade kunde der heller ikke, saavidt jeg skønner, være Noget iveien for at komme til en retfærdig og ligelig Fordeling af den Sum, som bliver udredet af Statskassen aarlig over hele Landet. Det er disse Bemærkninger, jeg vil henstille til velvillig Overveielse. Hvis man ikke kan gaae ind paa disse Anskuelser, er jeg meget tilbøielig til at modsætte mig dette Lovforslags Fremme, da jeg troer, at man paa en anden Maade kan hjælpe sig ud af den Ulempe, der paa forffjellige Steder er opstaaet, nemlig derved, at man beholder Skolelærerne noget længere i Embede, og derved, at man, hvor Læreren ikke seer sig istand til at virke saaledes, som de Bedkommende ønske det, giver ham en Hjælperlærer. Der gives en Mængde unge Menneker, som deels have søgt Bøndehøjskolerne, og som deels have udvillet deres Kundskaber paa anden Maade, og de kunne godt bruges som Hjælperlærere, naar vedkommende Lærer vedblev at bestyre Embedet under eget Ansvar med en saadan Hjælperlærer. Om Skolefondene skulde bidrage en Deel, ja endog saa en betydelig Deel til en saadan Hjælperlærers Lønning, vilde det dog ikke blive saa dyrt, som naar man, saasnart man bliver utilfreds med de ældre Skolelærere, strax giver dem Afsted med Pension. Det er disse Bemærkninger, jeg har fundet mig foranlediget til at henstille deels til det ærede Thing, og deels til den høitærede Cultusministers Overveielse.

Th. Nielsen: Nærværende lille Lov